

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК

PHILOLOGY

УДК 81'243

А 43

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології: Студентський науковий вісник. Рівне: РДГУ. 2021. 219 с.

Редакційна колегія:

Ніколайчук Г.І., кандидат педагогічних наук, доцент, декан філологічного факультету, РДГУ.

Михальчук Н.О., доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови, РДГУ;

Воробйова І.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови, РДГУ.

Рецензент:

Воробйова Л.М., кандидат філологічних наук, професор кафедри теорії та історії світової літератури РДГУ.

Упорядник випуску:

Воробйова І.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови, РДГУ.

Розглянуто й затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови РДГУ (протокол № 2 від 03.02.2021 р.).

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 27.02.2021 р.).

14. Chang P. Discourse Analysis of President's Bush Speech at Tsinghua University, China. *Intercultural Communication Studies*. 2007. № 16(1). С. 205-216.
15. Habwe J. H. Discourse analysis of Swahili Political Speeches. Nairobi: University of Nairobi, 1999. 379 p.
16. Murphy J. "Our Mission and Our Moment": George W. Bush and September 11th. *Rhetoric and Public Affairs*. 2003. № 6(4). С. 607-632. 25.
17. Wang J. A Critical Discourse Analysis of Barack Obama's Speeches. *Journal of Language Teaching and Research*. 2010. № 1(3). С. 254-261.

*Науковий керівник: канд. психол. наук, доцент кафедри практики англійської мови **Верьовкіна О.Є.***

Поліщук Д.

Рівненська мала академія наук учнівської молоді

Рівне

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «CITY» ЗАСОБАМИ ТЕРМІНОЛОГІЇ АРХІТЕКТУРИ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ (НА ПРИКЛАДІ ОПОВІДАНЬ А.К.ДОЙЛЯ ПРО ШЕРЛОКА ХОЛМСА)

За весь час дослідження терміну в лінгвістиці науковці запропонували значну кількість дефініцій, подібних та відмінних. Термін розуміється як слово чи словосполучення на позначення певного поняття в певній галузі людської діяльності, як слово або словосполучення. Така дефініція є загальноприйнятною, проте в результаті подальшого розвитку авторської термінологічної концепції виник удосконалений варіант відповідного означення, а саме: *термін* – це одиниця лексичного рівня (слово або словосполучення), яка позначає певне поняття у відповідній галузі людської діяльності, утворює функціонально-

тематичний клас галузевої лексики і є органічним (системним чи позасистемним) елементом термінологічного фонду [2, 46-47].

С.Гриньов-Гриневиц, Е.Сорокіна, Т.Скопюк виділяють такі ознаки терміну: специфічність використання (кожний термін належить до спеціальної галузі знань), функція називання поняття, дефініційованість (наявність наукової дефініції), точність значення (яка встановлюється дефініцією), контекстуальна стійкість (значення терміна є зрозумілим без контексту і мало залежить від контексту), стилістична нейтральність, езотеричність (точне значення терміна відоме тільки спеціалістам), конвенційність (цілеспрямований характер появи), номінативний характер (термін – це зазвичай іменник або словосполучення на основі іменника), відтворюваність у мовленні (яка є важливою для словосполучень) [4].

В.Лейчик говорить, що термін – це «мовний знак, який означає спеціальне поняття в конкретній системі понять» і, відповідно, розглядає його (термін) як семіотичну одиницю мови. Дослідник виключає будь-які стилістичні функції терміна, мотивуючи це відшліфованістю, унормованістю, моносемічністю та системністю терміна [7, 22].

Архітектурна лексика є одною з самостійних галузей у мовному світі та грає важливу роль у світогляді людей, адже саме поняття архітектури є одним з найстародавніших частин лексики та розвитку культури. Саме це значення тісно зв'язане з терміном «будівля», але відрізняється від нього своїм художнім змістом. Терміни які уособлює у собі архітектурна лексика є поняттями, які використовуються для загальної чи детальної характеристики архітектурного об'єкту, тощо.

«Словник будівельної термінології» проф. С.Булди охоплює у собі терміни різних галузей архітектури: цивільного та сільського будівництва, опалення та кондиціонування, металевих, кам'яних, залізобетонних та дерев'яних конструкцій (крім мостів), основ та фундаментів, будівельної механіки, дрібних будівельних фахів, номенклатури основних будівельних матеріалів та їх властивостей; деякі терміни з фізики, геодезії, геології, гідротехніки. Автор групує терміни за

предметно-тематичним принципом (що переважно властиве термінологічним словникам), що об'єднує терміни у тематичні групи [1]. У роботі І.Кузнецової «Структурний аналіз англійських однокомпонентних архітектурно-будівельних термінів» виділено дві основні групи архітектурно-будівельних термінів за структурними ознаками: терміни-слова (*hedge, staircase, verandah*) та терміни-словосполучення (*landscape architecture, Triumphal Arch*) [6, 1]. В контексті розгляду підходів до групування термінологічної лексики зазначимо, що основними словотвірними моделями термінів архітектури в англійській мові є такі: суфіксальна, префіксальна та суфіксально-префіксальна [9].

Згідно з дослідженням С.Голевої, «city» є культурним концептом [3, 10]. В.Маслова поділяє концепти на: світ; стихії і природа; уявлення про людину; моральні концепти; соціальні поняття і відносини; емоційні концепти; світ артефактів; концептосфера наукового знання; концептосфера мистецтва [8, 70]. А відтак, концепт «city», згідно з вищезазначеним, належить до класу концептів «світ». А.Сердюк у своєму дослідженні виділяє такі компоненти ядра цього концепту: 1) населений пункт; 2) великий масштаб; 3) адміністрація; 4) промисловість; 5) торгівля; 6) культура; 7) огорожа [10, 98-106].

Результатом проведеного нами аналіз твору А.К.Дойля «Етюд у багряних тонах» (*A Study in Scarlet* by A. Conan Doyle, Ward Lock & Co, 1887) став перелік архітектурних термінів, які були у ньому використані з художньою метою. Загальна кількість виявлених архітектурних термінів у досліджуваному тексті склала 50 одиниць. Виявлені терміни ми проаналізували за:

- 1) тематичними підсистемами термінів: типи будівель, структурні елементи будівлі, частини будівель, основні будівельні поняття, інженерні забезпечення будівель, назви точок, назви ліній і виділених частин, назви символів, назви одиниць вимірювання фізичних величин, назви планів, макетів та інші;
- 2) структурними типами: прості, складні, афіксальні;
- 3) морфемним зв'язком: прості, похідні, складні, аббревіатури.

Отже, основними тематичними підсистемами лексичних одиниць у нашій класифікації архітектурних термінів є такі: типи будівель (*skyscraper, facade, pavilion, balcony*); структурні елементи будівлі (*side cuts, exterior curve, inner curve, band, molding, concave structure, curved structure, framework*); частини будівель (*parquetry, sleeper, solid block flooring, double roof*); основні будівельні поняття (*span, supports of structure, distance, inner faces, transverse loads, supporting elements, clear span*); інженерні забезпечення будівель (*noise level, sunlight, condensation, climate effects, protection of environment*). Другорядними тематичними підсистемами архітектурних термінів є такі: назви точок (*distance point, vertex, point of support*); назви ліній і виділених частин (*vertical axis, axis of ordinate, skew line, oblique*); назви символів (*right angle, forward slash, colon, two spot, backslash*); назви одиниць вимірювання фізичних величин (*unit, meter, kilometer, centimeter, micron, foot, inch, mile, nautical mile, acre, hectar*); назви планів, макетів (*area plan, section, cross section, longitudinal section, oblique section, elevation, relief, local color, paraline drawing*); та інші.

За морфемним же зв'язком архітектурна термінологія поділяється на чотири групи: прості терміни (46%): *bed* – фундамент; похідні терміни (27%): *battlement* – зубчаста стіна, вежа; складні терміни (15%): *backbone* – каркас; аббревіатури (12%): *agt (agent)* – реагент/засіб/домішка. А от за структурними типами вони поділяються на прості, складні та афіксальні. Прості: *fret*; афіксальні: *modelling, semi-column*; складні: *shophuge*. Афіксальні терміни були утворені за допомогою таких афіксів: -ment (*abutment, battlement*), -ing (*beading, bratticing*), -ism (*brutalism, futurism*), -tion (*crenellation, fenestration*), -al (*traditional*), -er (*pilaster*).

У мові письменника терміни використовуються у своїй основній номінативній функції, але при цьому несуть на собі своєрідне стилістичне навантаження, створюючи певний колорит творів. Особливо важливе значення спеціальна лексика має в описовому авторському мовленні. Вона необхідна тут автору, адже, знайомлячи читача з обстановкою, що оточує героїв, автор повинен називати потрібні йому предмети і явища навколишнього середовища. У нашому випадку А.К.Дойл використовує терміни архітектури для створення

правдоподібного та природного міського ландшафту, на фоні якого відбуваються події повісті.

У переважній більшості письменник використовує загальнозрозумілі терміни, що не ускладнюють сприйняття творів читачами. У той же час вузькоспеціальні терміни, вкраплені в текст художнього оповідання, надають творам особливого колориту. Аналіз прийомів вживання термінології А.К.Дойлем свідчить про майстерність письменника. В результаті вмілого підбору термінів архітектури створюються реалістично вірні картини, відповідні місцю, часу і зображуваному середовищу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булда С. Словник будівельної термінології (проект). Харків; Київ: Державне видавництво України, 1930. 280 с. URL: https://issuu.com/iend/docs/slovnyk_bydivelnij_online.
2. Вакуленко М.О. Синтез дескриптивного та прескриптивного підходів у сучасній кодифікації українського наукового термінолексикону. Дис. ... докт. філол. наук. Київ, 2020. 432 с.
3. Голева С.А. Лингвокультурологический и ономастический компоненты концепта «город» в русском и английском языках. Автореф. канд. дисс. ... филол. наук. Москва, 2006. 28 с.
4. Гринев-Гриневиц С.В., Сорокина Э.А., Скопюк Т.Г. Основы антропологистики. Москва: Издательский центр «Академия», 2008. 128 с.
5. ЕУМ: Українська мова: енциклопедія. Київ: Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
6. Кузнецова І.В. Структурний аналіз англійських однокомпетентних архітектурно-будівельних термінів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2015. № 19. Том 1. С. 78-80.
7. Лейчик В.М. Терминоведение: предмет, методы, структура. Москва: ЛИБРОКОМ, 2009. 254 с.

8. Маслова В.А. Когнитивная лингвистика. Минск: ТетраСистемс, 2004. 266 с.
9. Овадюк О.В. Запозичення як засіб збагачення англійської мови. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету*. Філологія, педагогіка, психологія. 2013. Вип. 27. С. 207-212. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkyu_2013_27_34.
10. Сердюк А.М. Концепт «Город» в современном русском языке (на материале романа Евгения Гришковца «Рубашка»). *Гуманитарий: актуальные проблемы гуманитарной науки и образования*. 2012. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/kontsept-gorod-v-sovremennom-russkom-yazyke-na-materiale-romana-evgeniya-grishkovtsa-rubashka>.

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент кафедри практики англійської мови Воробйова І.А.

Савченко А., Христинч Н.С.

*ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім.
Г.Сковороди»
Переяслав*

МІЖМОВНА ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ

Мовна інтерференція – термін, що походить з латинської мови: *inter* (поміж), *ferens* (той, що несе, приносить). Це явище пов'язане з поняттям трансферу, тобто перенесенням зразків (моделей) рідної мови на мову іноземну в процесі її вивчення.

Своє розуміння явища інтерференції В. Виноградов висловив наступним чином: «... взаємодія мовних систем в умовах двомовності, що складається або

ЗМІСТ

ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА ТА ГРАМАТИЧНА СИСТЕМИ МОВИ І МЕТОДИ ЇХ ДОСЛІДЖЕНЬ	4
Бойко В.....	4
Галич Н.М., Христич Н.С.....	11
Д'яченко Д.	14
Кушнір Н.М.	20
Поліщук Д.	28
Савченко А., Христич Н.С.	33
Sergeichuk N., Mykhalchuk N.	37
Sych I., Mykhalchuk N.	47
Слободянюк І.Ю.....	53
Усова Я.О.....	59
МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В АСПЕКТІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	65
Паску М.М.	65
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА.....	72
Єфіменко А.В.....	72
Іордан Д.С.	78
Ромашок Н.О.....	85
НОВІТНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	94
Vyshnevskа I.....	94
Vlasiuk D., Mykhalchuk N.	98
Gedz V., Mykhalchuk N.	101
Danylchuk T.....	106
Демчук А.С.	114
Долгова О.І.....	117
Дубова В.В.	126
Zaporozhets T., Ivashkevych E.....	128
Korolchuk I., Mykhalchuk N.	139
Kushnir L., Mykhalchuk N.	145
Мазурова А.В.....	149
Matviichuk Ye.....	159
Мудрак В.В.	165
Олійник Н.О.....	173
Plakhotnik N., Mykhalchuk N.....	180
Подлесна О.С.....	184

Sachuck I., Ivashkevych E.	194
Samsoniuk Ya., Ivashkevych E.....	206
ЗМІСТ	217

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Відповідальний за підготовку збірника до видання **Воробйова І.А.**

Комп'ютерна верстка **Воробйова І.А.**